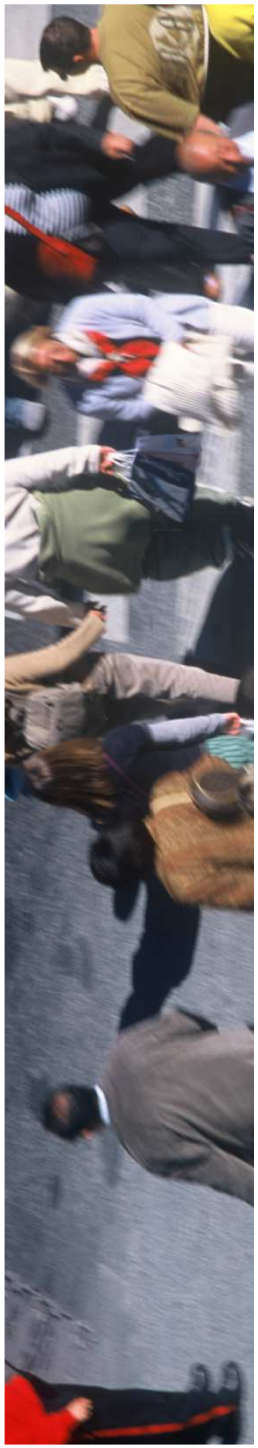

Debats de Recerca 2013

cres IEA
Centre de recerca sociològica

Mercè Casals Solé

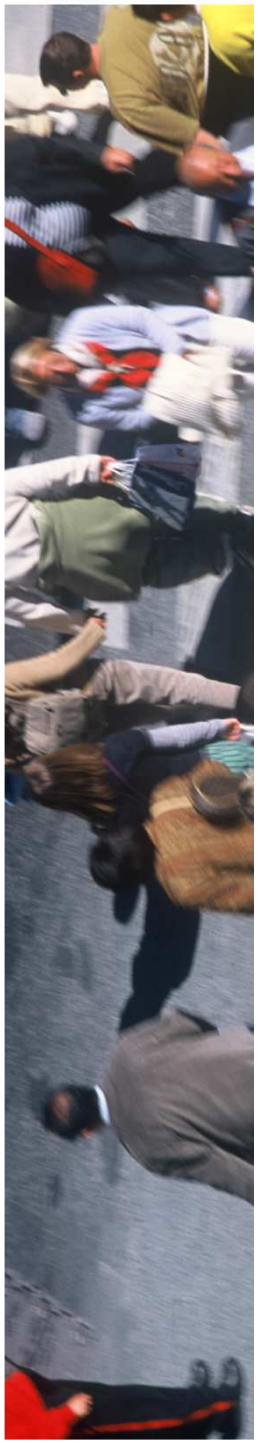

OBJECTIUS

El CRES neix l'any 2000 amb la finalitat de:

- Realitzar estudis de qualitat que ajudin a conèixer la complexitat de la societat andorrana i els diferents fenòmens que la condicionen

- Divulgar i recopilar els treballs de recerca realitzats al Principat relacionats amb les ciències socials

cres IEA
Centre de recerca sociològica

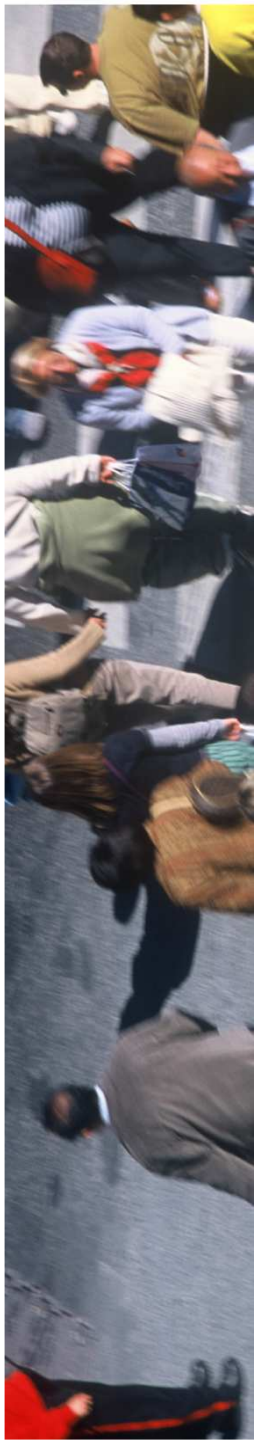

TIPUS DE RECERCA

Observatori

Estudis temàtics

Enquestes polítiques

Col.laboracions amb altres entitats públiques d'Andorra

cres IEA
Centre de recerca sociològica

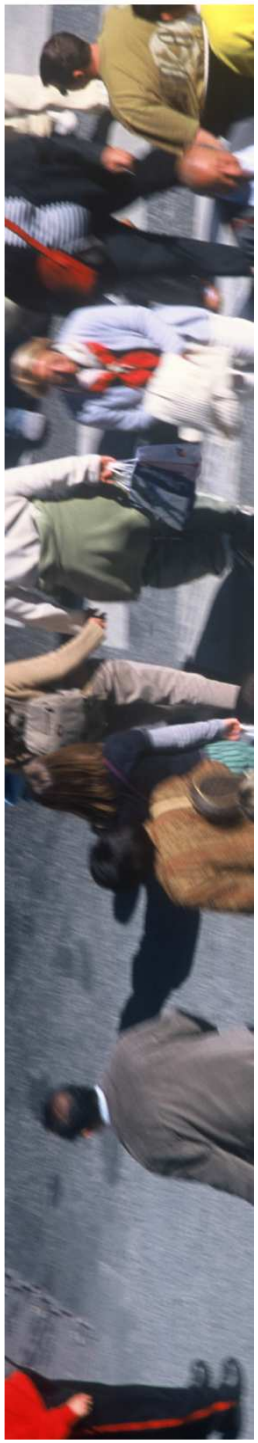

LÍNIA DE RECERCA: Conciliació laboral, personal i familiar

MARC CONCEPTUAL: TEMPS SOCIALS

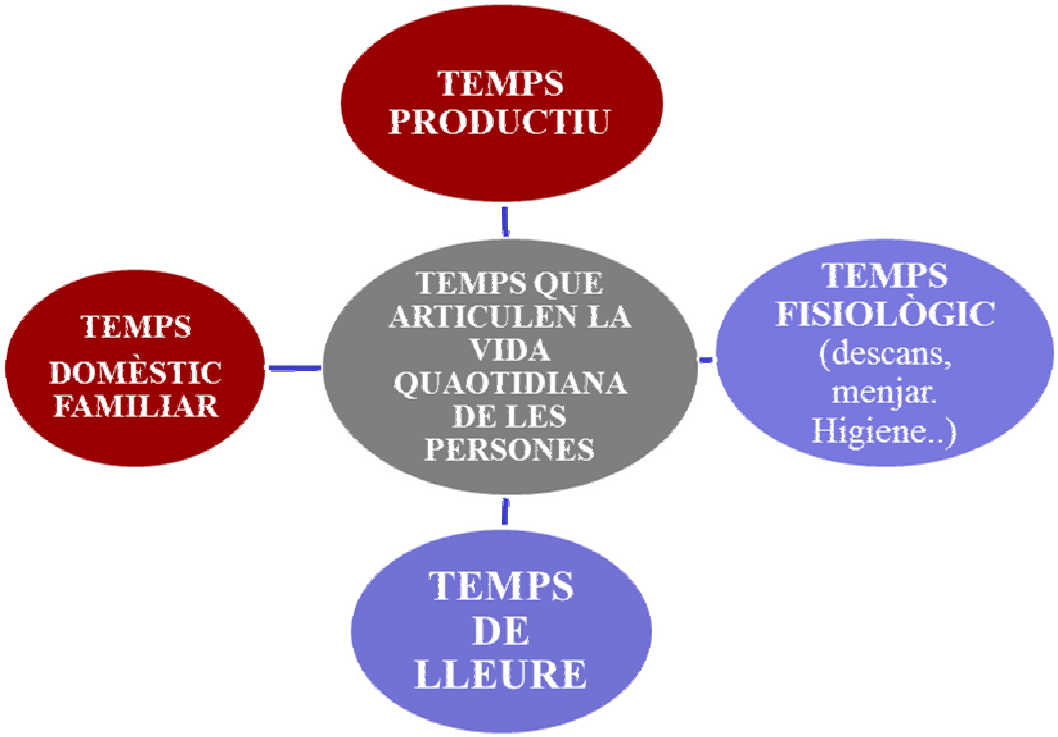

cres IEA
Centre de recerca sociològica

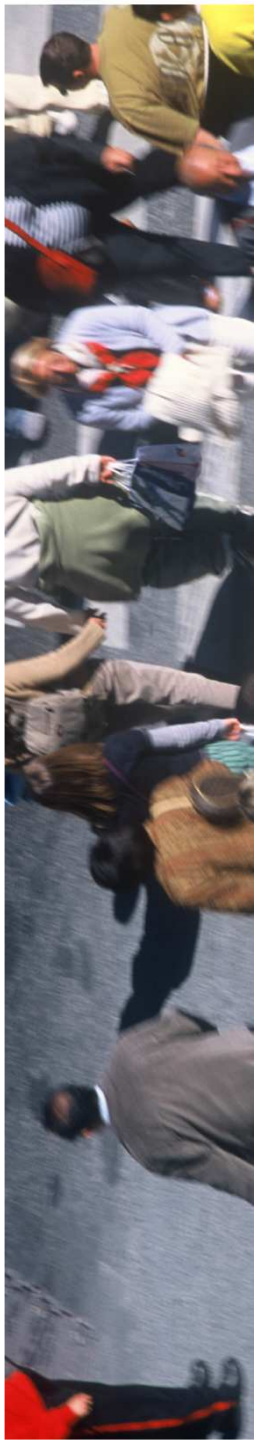

MARC CONCEPTUAL: TEMPS SOCIALS

TEMPS PRODUCTIU

- Temps obligat, on les activitats del subjecte se sotmeten a una disciplina i ordenació externa i capturen la seva autonomia durant un període de temps delimitable per un horari, de vegades rígid i de vegades flexible

TEMPS DOMÈSTICO-FAMILIAR

- Temps també "obligat", però a diferència del temps de treball productiu, presenta un grau d'elasticitat que el fa difícilment encabible en un horari concret i repetitiu.

FLEXIBILITAT POSITIVA
la variació en l'horari depèn dels interessos de l'individu i respon a un acte voluntari del mateix

FLEXIBILITAT NEGATIVA
la variació en l'horari depèn dels interessos i de les necessitats d'altres

SOCIETAT INDUSTRIAL (després II Guerra Mundial)

- Divisió sexual del treball
- **Sincronització de temps productiu i temps domèstico-laboral**

SOCIETAT POSTINDUSTRIAL

- Accés de la dona a l'educació superior i al mercat de treball
- **Dificultats de sincronització de temps productiu i temps domèstico-laboral**

cres IEA
Centre de recerca sociològica

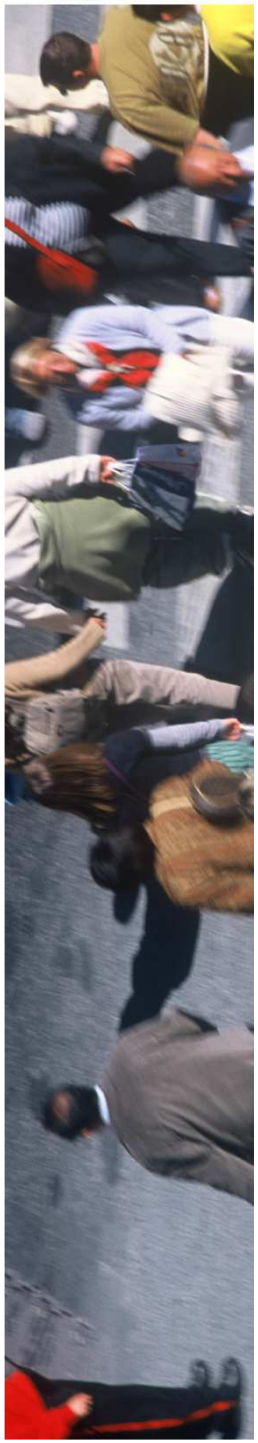

CONTEX SOCIECONÒMIC D'ANDORRA

Evolució general del nombre d'assalariats pels sectors d'activitat que tenen més assalariats

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Construcció	5.556	5.889	6.274	6.723	6.788	6.552	5.922	5.245	4.491	3.854
Comerç i reparació de vehicles de motor	10.333	10.855	11.040	11.142	11.119	10.950	10.499	10.055	9.732	9.381
Hoteleria	5.089	5.364	5.609	5.635	5.581	5.414	5.166	4.938	4.862	4.768
Activitats immobiliàries i serveis empresarials	3.118	3.296	3.622	3.885	4.167	4.188	4.088	4.061	4.078	4.027
Administració pública i seguretat social	3.334	3.464	3.590	3.821	4.010	4.145	4.259	4.319	4.355	4.336

Homes

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Construcció	5.112	5.405	5.754	6.166	6.231	5.995	5.389	4.751	4.047	3.455
Comerç i reparació de vehicles de motor	5.055	5.332	5.432	5.451	5.395	5.308	5.113	4.893	4.745	4.541
Hoteleria	2.463	2.561	2.635	2.616	2.579	2.513	2.402	2.350	2.405	2.417
Activitats immobiliàries i serveis empresarials	1.615	1.683	1.809	1.928	2.082	2.087	2.001	1.981	1.958	1.909
Administració pública i seguretat social	1.601	1.648	1.700	1.795	1.867	1.914	1.967	2.007	2.016	2.020

Dones

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Comerç i reparació de vehicles de motor	5.278	5.523	5.608	5.691	5.725	5.642	5.386	5.162	4.987	4.840
Hoteleria	2.627	2.804	2.974	3.019	3.001	2.901	2.764	2.587	2.458	2.351
Activitats immobiliàries i serveis empresarials	1.502	1.614	1.813	1.956	2.085	2.102	2.087	2.080	2.120	2.118
Administració pública i seguretat social	1.733	1.816	1.890	2.026	2.143	2.230	2.292	2.312	2.339	2.316

Font: Anuari estadístic 2012. Departament d'Estadística del Govern d'Andorra.

cres IEA
Centre de recerca sociològica

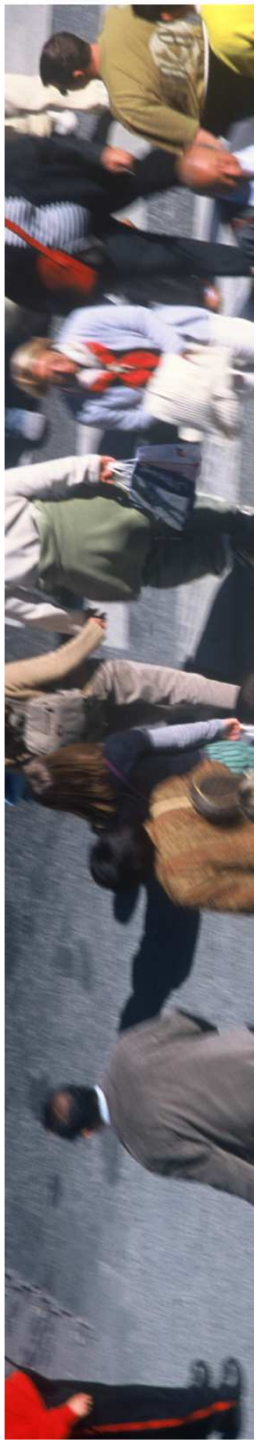

CONTEX SOCIECONÒMIC D'ANDORRA

Taxa ocupació : Proporció d'assalariats en relació a la població en edat laboral (15 a 64 anys).

	Homes	Dones	Total
2002	81,03	72,74	77,07
2003	77,49	70,13	73,99
2004	74,52	68,53	71,68
2005	75,45	69,53	72,64
2006	73,43	68,99	71,33
2007	70,53	67,6	69,15
2008	66,86	65,42	66,18
2009	65,26	64,61	64,95
2010	62,38	63,1	62,72
2011	66,52	66,31	66,42

Taxa d'ocupació femenina

	Andorra	Catalunya	Espanya
2002	72,74	41,3	35,8
2003	70,13	43,7	37,5
2004	68,53	44,5	39,1
2005	69,53	47,7	41,5
2006	68,99	48,7	43
2007	67,60	49,2	43,7
2008	65,42	48,8	43,6
2009	64,61	46,3	41,8
2010	63,10	46,8	41,7
2011	66,31	44,9	40,6

Font: Departament d'Estadística del Govern d'Andorra. Centre de Recerca Sociològica.

Índex sintètic de fecundidat d'Andorra, França i Espanya: Nombre mitjà de fills per dona

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Andorra	1,18	1,20	1,22	1,22	1,16	1,25	1,22	1,24	1,26
França	1,89	1,92	1,94	2	1,98	2	2,00	2,03	2,01
Espanya	1,31	1,33	1,35	1,38	1,4	1,46	1,39	1,38	1,36

Font: Eurostat. Centre de Recerca Sociològica

cres IEA
Centre de recerca sociològica

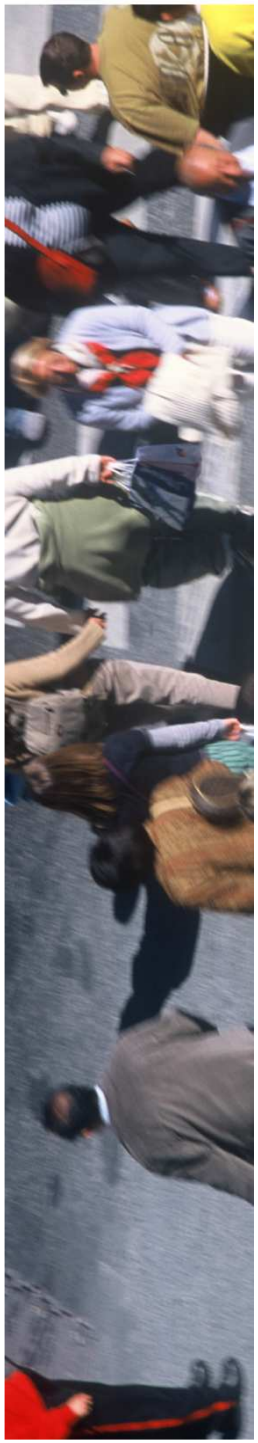

1. Anàlisi sobre la situació laboral a Andorra (2003)

OBJECTE D'ESTUDI

Aproximació sociològica al treball i a les relacions laborals a Andorra

METODOLOGIA

QUALITATIVA 70 entrevistes i 8 grups de discussió a treballadors i empresaris de tots els sectors

Perspectiva estructural

- . Contractació
- . Salaris
- . Jornada laboral
- . Cobertura social
- . Condicions de vida dels treballadors
- . La formació
- . La qualificació de la mà d'obra
- . La segmentació del mercat de treball

MERCAT DE TREBALL

Perspectiva dinàmica:

Rotació
Relacions laborals

cres IEA
Centre de recerca sociològica

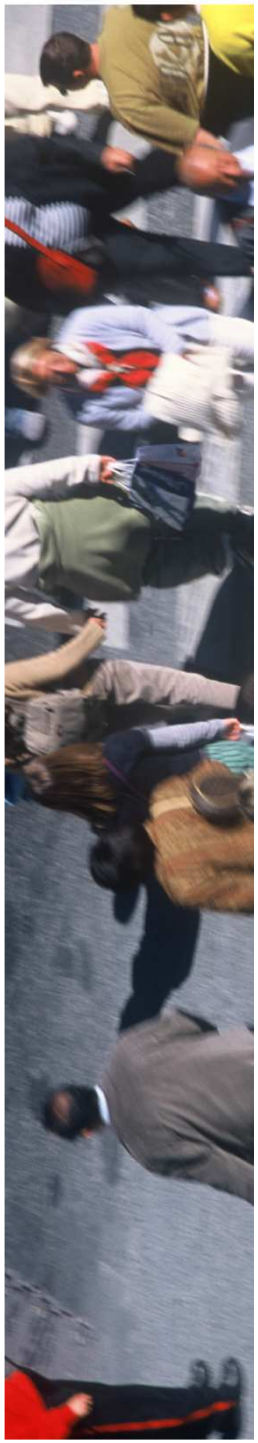

ANÀLISI DE LA SITUACIÓ LABORAL A ANDORRA

RESULTATS

SEGMENTACIÓ DEL MERCAT DE TREBALL

Segment primari	Segment secundari
Treball ben remunerats, estables, possibilitats de promoció, formació dins de les empreses...	Treball precari, amb poca estabilitat, salaris baixos, poques oportunitats de promoció i formació.
Horaris compatibles amb la conciliació vida personal i familiar. Descans cap de setmana	Horaris extensos i flexibilitzats. Treball caps de setmana i festius
Sectors: Administració, financer, professions liberals...	Dificultats conciliació vida laboral, personal i familiar
	Sectors: hoteleria, comerç, serveis relacionats turisme

cres IEA
Centre de recerca sociològica

2. Polítiques de conciliació de la vida personal i laboral per part de les empreses andorranes (2005)

OBJECTE D'ESTUDI

Analitzar les actuacions de les empreses d'Andorra sobre la conciliació de la vida personal i professional envers els seus empleats

METODOLOGIA

QUANTITATIVA

Enquesta telefònica a 521 empreses representants de diferents sectors

RESULTATS

- 50% empreses entrevistades afirmen aplicar alguna de les mesures de conciliació treball i família (com canviar torns, oferir permisos especials, compactar horaris, negociar vacances).

- Les empreses menys compatibles amb la família són les que tenen una cultura de treball més marcadament productivista, i on aquest productivisme es relaciona més amb la quantitat d'hores que s'hi dediquen i no amb l'eficiència del rendiment per hora treballada.

cres IEA
Centre de recerca sociològica

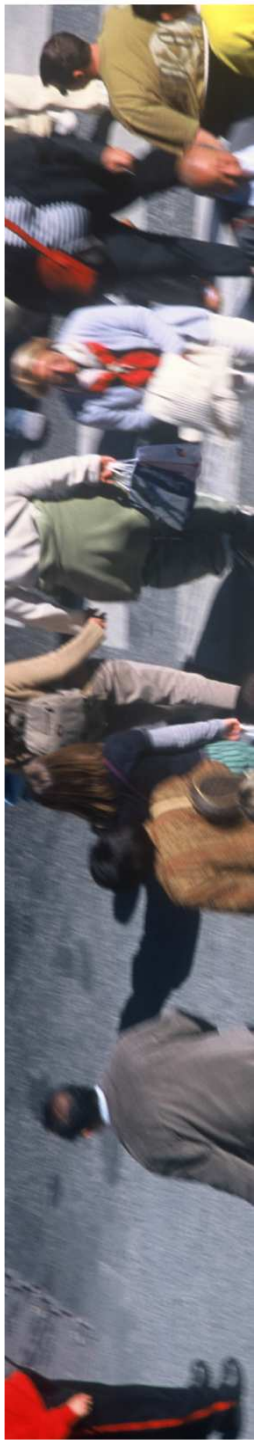

3. Estudi sociològic sobre la infància i la conciliació de la vida personal, familiar i laboral a Andorra (2006)

OBJECTE D'ESTUDI

Copsar la percepció que tenen les famílies treballadores del país en relació al grau de conciliació assolit en la seva vida personal, familiar i laboral, i les conseqüències i repercussions en aquests pares i mares i els seus fills si el nivell de conciliació és baix.

METODOLOGIA

QUALITATIVA

Entrevistes semiestructurades i grups de discussió.
60 persones entrevistades des de diferents posicions

cres IEA
Centre de recerca sociològica

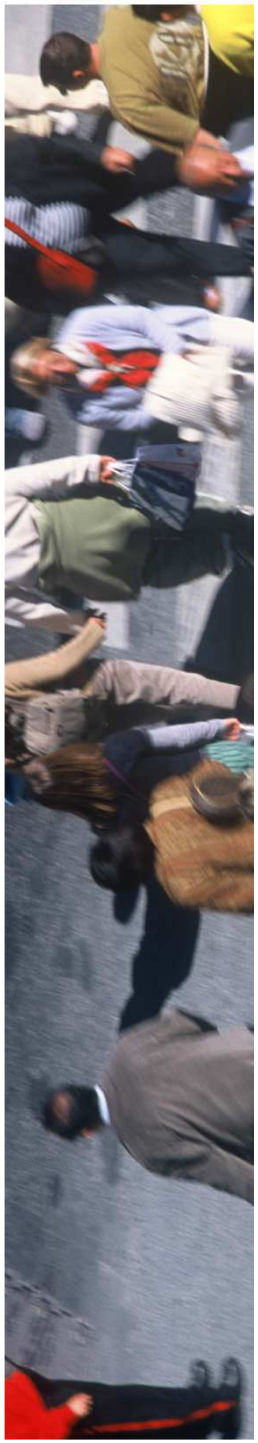

RESULTATS

Organització dels temps

- Temps de treball productiu com a estructurant
- Resistències culturals masculines al treball de la llar
- Assimetria del treball domèstico-familiar entre homes i dones
- El caràcter de "l'ajuda" de l'home: auxiliaritat, reemplaçament
- 27,7 h. setmanals llar dones - 9,4 h. setmanals llar homes (dades observatori 2005)
- La doble presència de la dona en a la feina i a la llar
- Tinença dels fills/es → intensificació de la càrrega de treball domèstico-familiar
- No harmonització de temps socials

Famílies amb més dificultats per a la conciliació

- Treballen en sectors relacionats amb el turisme. Hoteleria i comerç
- Model andorrà adreçat a demandes dels visitants: jornades de treball extensives i flexibilitzades

FLEXIBILITAT NEGATIVA

cres IEA
Centre de recerca sociològica

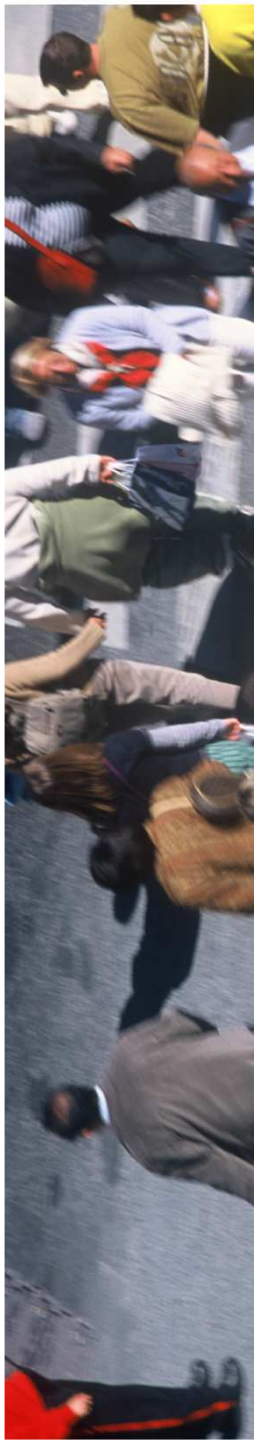

POSSIBLES MESURES DE CONCILIACIÓ

Organització diferent del temps de treball per part de les empreses

- Canvis d'horaris: sincronitzar horaris escolars i horaris laborals
- Horaris rotatius, horaris intensius , jornades parcials…
- Permetre que les parelles que treballen tinguin el mateix dia de festa

Conciliació de la vida laboral i familiar. Manual de bones pràctiques (2006)

Orientat a les empreses per millorar la conciliació de la vida laboral i professional

Millorar la normativa laboral

- Ampliació del temps de les baixes per maternitat
- Negociació col·lectiva de les condicions laborals

cres IEA
Centre de recerca sociològica

cres IEA
Centre de recerca sociològica

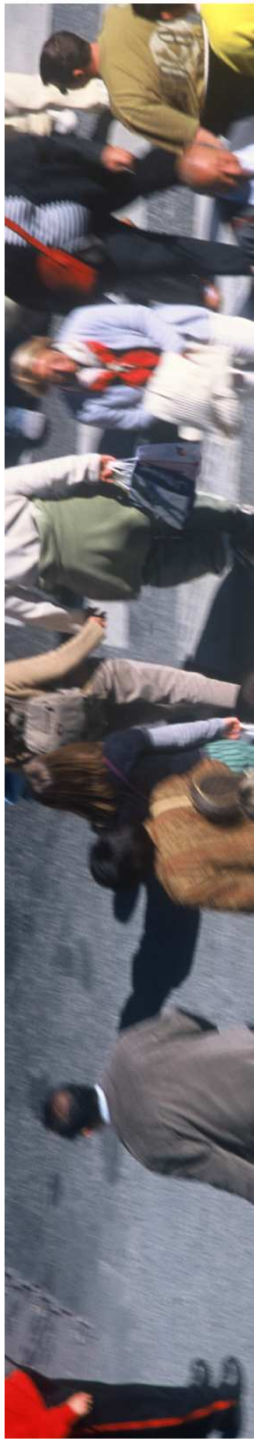

- Aquests canvis succeïts a Andorra i a les societats occidentals han transformat la relació dels individus amb el treball i la seva vida personal.

- L'organització del temps de treball és un factor molt important perquè té a veure, d'una manera directa, amb la qualitat de vida de les persones i amb la seva productivitat.